

JUHTKIRI

Sobimatu juht on asendatav

Estonia teatri juhi Aivar Mäe personaalküsimust arutama kogunevad rahvusoperi nõukogu liikmed on raske otsuse ees: kas kümnekonda endist ja praegust töötajat väidetavalt ahistanud jaalandanud teatrijuht saab ametis jätkata või mitte. Seejuures tuleb kõrvale jätta isiklikud subjektiivsed hinnangud, kas iseennastki joviaalsena iseloomustava Mäe naljad ja käitumine on ületanud kõlbelise piiri. Vale oleks eeldada, et suure asutuse juht käitub alluvatega – või ükskõik kellega – samamoodi, nagu näiteks nõukogu liikmete endiga. Sestap omandab olulise kaalu nõukogule appi palutud usaldusisiku roll, kellel on nüüdseks loodetavasti piisavalt informatsiooni, valgustamaks, milline oli juhi ja tema alluvate suhtlus neil hetkedel, kui majaväliseid silmi-kõrvu juures polnud.

Õigustatult ettevaatlikuks teeb aga mõne kodaniku ja nõukogu liikme suust juba kõlanud mure, et Aivar Mäe moodi kultuurivedureid napib meil niigi. Ühelt poolt peljatakse, et avalikkusesse jõudnud töötajate

kaebuste taga on mõne konkurendi vandenõu, kes ihaldab Mäe mantlipärija kohta; teisalt polevatki sinna kedagi väärilist panna.

See on ohtlik mõtteviis, mis toob suurema eesmärgi – olgu selleks piletimüük, sponsorilepingud või miski muu – ohvriks madalamal positsioonil töötajad, kes peavad valima eneseteostuse, taludes juhi sobimatut käitumist kasvõi oma tervise hinnaga, või töölt lahkumise vahel. Teatud juhtudel tähendabki ühest asutusest lahkumine aga suisa karjääri lõpetamist. Ükski juht pole aga asendatav – seda tõendab kõikide ajahambale pikemalt vastu pidanud asutuste ja ettevõtete ajalugu, rahvusoper kaasa arvatud.

Paraku on otsustama koguneva nõukogu vastutus suuremgi kui üksnes ühe teatri hea käekäigu eest. Kui nõukogu käitumisest peaks jääma mulje, et oluliste tõendite kiusate mäsitakse juhtunu sõbramehelikult kinni, siis teeb see praegustele ja tulevastele ohvritele ükskõik millises töökammas abi palumise raskemaks.

Vale oleks eeldada, et suure asutuse juht käitub alluvatega – või ükskõik kellega – samamoodi, nagu näiteks nõukogu liikmete endiga.

ANDRES VARUSTIN

TSITAAT

”Vahepeal olen mõelnud, et üllatus-üllatus, Martin Helme on päris okay minister, päris töökas, mulle ei meeldi tema poliitilised vaated, aga tööd ta oskab teha. Samas kui presidendiga peaks midagi juhtuma ja teda peaks asendama härra Põlluaas – see on juba päris öudne.”

Keskerakondlasest eurosaadik Yana Toom põhjendab, miks talle praegune võimuliit ei istu. ERR

50 000 sammu ja 50 000 eurot

Jaanipäeva eel on mul kombeks teha midagi head. Kuidas kunagi, vastavalt oma võimalustele ja võimekusele. Nädal tagasi võtsin ette ühe keskmist sorti matka ja otsustasin selle põhjendades meie kuulsusrikka partei toetuseks. Seda enam, et võidupüha paraad jäeti ära ja marsisida sai vaid 2 + 2 reegleid arvestades.

Seda võiks isegi nimetada ajakirjanduslikuks eksperimendiks – tahtsin tunda ennast keskerakondlasena, kes saab päevast päeva tunda vett ja vilet. Alusetutest süüdistustest rääkimata.

Aastad pole kahjuks enam need, minu tippvorm jäi eelmisesse sajandisse ja kerge väsimus tekkis päikeselöomas ja maanteetolmus tatsates juba pärast esimese 15 kilomeetri läbimist. Aga mind innustas teadmine kuulsusrikka minevikuga keskparteist, kes saab igal aastal riigieelarvest ca 1,4 miljonit eurot toetust ja kelle iga liige maksab „kõhu kõrvalt“ aastas keskmiselt kaks eurot liikmemaksu. Asi see mul siis teha Jüri Ratase, Mailis Repsi ja Mihhail Korbi auks mõnikümend tuhat sammu!

Aga kui ma esimeses joogipunktis, Uuesalu külas, janu kustutasin, meenus üks ettevõtlik, tõsi, küllaltki kesise sissetulekuga ema. Kes enda teadmata kuulus EKREsse ja kes kandis lapsele mõeldud raha Keskerakonnale, et sellega lapse isale kätte maksta. Erinevalt suurannetatjast ei tahtnud ma kellelegi märka mängida, aga asi see siis mul 50 000 sammu teha! Kasvõi koeruse pärast. Tõsi, see mõte tekkis mul alles siis, kui õhutemperatuur oli 28 kraadi, pool „vajaminevast summast“ oli olemas ja olin omadega juba metsa keeranud. Nagu minuga sageli juhtub, pingutasin veidi üle ja koju jõudes näitas sammulugeja 50 007.

Mis ma siis selle eest sain, küsib uudishimulik lugeja.

MART SOIDRO
literaat

Erinevalt suurannetatjast ei tahtnud ma kellelegi märka mängida, aga asi see siis mul 50 000 sammu teha! Kasvõi koeruse pärast.

Hea enesetunde, sõbrad.

Eks pikk suvi ole veel ees. Kui selised ilmad jätkuvad, jõuan koormust tõsta. Kui keegi annetat Keskerakonnale 75 000 eurot, teen vastava arvu samme. 100 000eurose annetuse korral läheks muidugi raskes...

Need, kes mind tunnevad, teavad, et küllap jõuan.

Uppuja haarab ölekõrrest!

Aga kas muus osas on mu jutt usutatav? Pean silmas, et matkasin Keskerakonna auks.

Tegelikult muidugi mitte. Proovisin mängida Keskerakonna rooste läinud hingekeeltele, aga vaevalt et see mul õnnestus. Kinnitas ju riigikogu praegune põhiseaduskomisjoni esimees ja tollane erakondade rahastamise järelevale komisjoni liige Paul Puustusmaa juba kaks aastat tagasi, et „Eesti valitsust juhtiv kuritegelik organisatsioon tuleb laiali saata“ (EPL, 21.06.2018). Nüüd on Puustusmaa millegipärast vait, kui

gi tal oleks võimalijana võrratult rohkem võimalusi oma idee ellu viia.

Eriolukord on lõppenud ja asendunud hädaolukorraga. Keskerakonna tuumik on rebinud maskid eest ja asendanud vale hädavalega. Või näidates ennast veel rumalamatena, kui tegelikult ollakse.

Meie haridusminister Mailis Reps meenutas intervjuus Tiina Kruusile (EPL, 19.06.2020), et niipalju kui ta oma lapsepõlvest mäletab, oli tal vendadega alati köht tühi. Samas uskus kuue lapse ema annetaja juttu. Repsi süda ei hakanud valutama, kas annetaja lapse köht on ikka täis – mis see 50 000 siis ära ei ole! –, talle tegi muret hoopis erakonnale tehtud mainekahju „olukorras, kus oleme andnud oma parima, et rahaasjad oleksid korras. 50 000 euro lugu on esimene juhtum, mis puudutab praegust juhtkonda. Ja meid kõiki isiklikult. Kas siis tõesti oleme selliseid vigu teinud? Kui, siis mitte tahtlikult“.

Tule taevast appi, ütles selle peale Lennart Meri.

Jutt „uuenenud Keskerakonnast“ kõlab minu kõrvadele sama võikalt, kui visalt kaduma kippuv mälestus „vanast heast Isamaast“.

Olgu. Eeldame, et 20 aastat tippoliitika olnud Reps on endiselt õppimisvõimeline (või sinisilmne?) – vanemad inimesed veel mäletavad, kuidas ta 2005. aastal kiitis teadus- ja haridusministrina Vene riigiteleviiooni uudisteprogrammis „Vesti“ Marimaa olusid ja tõesed, et vastupidi Eestis levivale teabele on seal kõik suurepärane. Siis kutsus peaminister Ansip tarmuka daami korrale ja kinnitas, et Repsi avaldus olukorra kohta Marimaal on Eesti välispoliitika põhijoonega vastuolus.

Mida tegi Jüri Ratas annetuskandaali ajal?

Avaldas alguses rahulolu, et lapsele mõeldud raha maksti erakon-

na. „Kui annetaja põhjendust peeti peaministri poolt „hästi põhjendatuks“ ja tõeks, siis oleks pidanud tegema lapse õiguste kaitseks kõik võimaliku, et raha kantaks lapse kontole ja ema ei saaks taas muid väärutusi eelistades lapse raha tuuritada. Kui mõisteti, et kavalalt konstrueeritud väljamõeldis ehk vale ei lähe läbi, tuli see viimases hädas muidugi tagastada,“ leidis üks tunnustatu õigusteadlane pärast minu artikli „Kas ema südant tunned sa?“ (Ohtuleht, 12.06.2020) läbilugemist.

Jüri Ratase järeleaitamise tund

Mõni aeg tagasi kuulsin kokkumusega, kui Jüri Ratas teatas televisioonis, et ta pole lugenud George Orwelli (1903–1950).

Kuidas siis nii, meie austatud peaminister? Kasutate ju samu võtteid ja mõtteid nagu nendes kultusromaanides!

Nojaa, algatuseks on „1984“ inimesele, kes pole raamatutega sina peal, võib-olla tõesti veidi keeruline (uuskeel, topeltmõtlemine jms). Aga „Loomade farm“ peaks olema jõukohane. Näiteks esimene käsk kõlas nii: „Kõik, mis käib kahel jalal, on vaenlane.“ Keskerakonna halisemist kuulates võiks arvata, et kahel jalal käivad vaenlased on üksnes opositsioon ja ajakirjandus, kes on teataval määral säilitanud mõtlemisvõime ja mälu olemasolu. Päris nii see ei ole. Eesti Päevalehe tellitud Turu-uuringute ASI viimane küsitlus, mis toimus 9.–15. juunini, näitas, et peaministrina eelistab Jüri Ratast näha 34% vastajatest. Kolm varasemat kuud oli see 36%.

Mida ma sellega väita tahan? Kukkumisruumi on küllaga. Seda edasi.

Ja teiseks: jaanilõkke söed on kustumud, kuid tuli (50 000 eurot) elab tuha all edasi.

SEISUKOHT

Miks keegi ei vastuta?

Kuidas oleme Eesti juhtimiskultuuris jõudnud sinna maale, et kõige tähtsam juhiomadus on oma toolist kümne küünega kinni hoidmine?

Terviseameti boss Merike Jürilo astus tagasi, sest ta oleks muidu vallandatud – mitte seetõttu, et ta tunnistas ameti koroonakriisis tehtud vigu.

Paari nädala sees toimus mitu traagilist tulistamist, sealhulgas Lihulas, aga vastutust alluvate pattude eest relvalubade andmisel ei võtnud siseminister ega PPA juht.

EOK president Urmas Sõõrumaa ülistas dopinguskandaali sattunud suusatajaid ja valiti aasta hiljem teiseks ametiajaks tagasi.

Aivar Mäe räägib oma üle-meelikust huumorisoonest ja karakterist ning lubab end muuta, kuigi on pannud Estonia juhina mitmed naiskolleegid enda kasutatud väljendi järgi „ebaväärikasse seisu“.

Mäletate, kuidas Jürgen Ligi astus lõugade laksutamise pärast kunagi ministriametist tagasi, aga juba viie kuu pärast oli jälle valitsuses? Vähemalt ta tegi selle sümbolse sammu ja astus tagasi, vastutas oma tegude eest. Kallid suured juhid, Eesti on nii väike, et varem või hiljem leiata endale niikuinii mugava

toolikese, kus uuesti istuda. Seetõttu ärge kartke, vaid näidake eeskujuga võtke ometi kord vastutust!

VILJAR
VOOG
reporter

